

OBSAH

- K problematice Tkadlečka
(Ludmila Kubíková — František Šimek) 7
- I. Teď žalobník nejprve žaluje, túží a volá zjevně a hlasitě na Neščestie. Nato všemu světu na ně túží a na ně křičí a je haní rozličnými řečmi a rozličnými kletbami a hrubú řečí je jako zatracuje a proklíná. 25
- II. Odpověď Neščestie proti žalobníku. Teď zase Neščestie odmílává žalobníkovi, dává je mu vědět, proč kterakým řečem odpovědět chce. A potom tiež žalobníka, kto jest, ješto jemu tak hrubě přimlívá, aneb odkud jest anebo co jest aneb proč jemu tak nestydlivě přimlívá. A v téj řeči potom jeho učí, v kterém kto řádu jsa kterak mluvití má, a když se udá a bude toho potřebie, takto řka teď níže. 27
- III. Teď žalobník proti Neščestie se jmenuje skrytým jménem a v podobenství. A v tom jemu svůj řád a svůj stav vypravuje. A potom vypravuje, proč jemu laje a kterou příčinú svůj tajný skutek zjevuje. 32
- IV. Teď Neščestie se diví řádu žalobníkovu, že z toho řádu tak nesmyslně jemu přimlívá. A v tom jeho treskce podobnú řečí. A potom jemu rozprávie, že jest ono rozlúčilo dvě lidi mladých od milosti, ješto k sobě jměli. A kto

jest byla ona a kto byl on, to jim také vypravuje, a kde a kdy jest je rozlúčilo. 34

V. Teď žalobník již vypravuje Neščestí, že jest on ten, ješto jest tak nelítostivě a tak hanebně s svú útěchú rozlúčen a všeho světského utěšení tiem rozlúčením jest již zbaven. 38

VI. Teď Neščestie odpovídá žalobníku a praví, že to, což jest koli učinilo, že jest to dobře a právě učinilo z svého řádu; a že netolik, ale což se koli narodí na svět, buď starý člověk neb mladý, urozený neb neurozený, učený neb sprostný, světský neb duchovní, že bez Neščestie býti nemož ani jeho ujíti, bydli jakž bydli. 42

VII. Teď žalobník odpovídá k Neščestí a pravie, že by to nebylo ani podobno, by své choti neželed a sobě žalosti pro ni nečinil, poňavadž jest ztratil tak libú, milú, dobrou a šlechtnú chot a milého přieteľa; že to neslušie na člověka, by tak brzo zapomenul dobrého přieteľa; že to činie hovada a nerozumná tvář, ale ne lidé rozumní. A k tomu vypravuje její postavu a jejíe obyčeje. A potom vypravuje, kto komu co učiní, kterak jemu toho odličiti má. 48

VIII. Teď Neščestie opět mluví k žalobníkovi a jemu to vykládá, že, by všichni lidé, jenž sú byli od počátka světa na zemi až do siež chvále, byli bez Neščestie, že by již pravým pychem a pravým násilím jeden druhého jedl; a netoliko, ale že by jim již svět dávno byl sšél a úzek. A k tomu lakomství a k pýše přirovnává k tomu Evu, první ženu, kterakými hříechy byla podjata. 55

IX. Teď žalobník řečí rozličnú se opakuje a k Neščestí mluví řečí hrubú a choti své vždy želeje a vždy Neščestí přimlúvá a své utěšené rozličné chvály vydává i tomu, ješto ji má za svú ženu; a že ten ješt darem nade všechny dary

obdařen, ani jest který jiný dar na světě, jedno žena dobrá na své cti, v téj dokonalá. 62

X. Teď opět Neščestie mluví k žalobníkovi a jeho treskce řečí rozličnú a jemu písmem i smyslem přirozeným dovozuje a ukazuje, že své téj jisté želeti nemá; a v téj řeči jemu rozličnými příklady naučení dává, že žádný člověk na světě bez Neščestie býti nemůž a že žádný člověk nenie, by nějakého nedostatku neměl. A potom vypravuje, proč druhdy člověk jest počestěn a kudy to jde a proč v té počestnosti trvá a dokud, a kdy jie znikuje. A potom také vypravuje věk nebo věčnost let každého člověka, kterak kterého kto věku požívati má tak k Bohu jakožto k světu. A potom učí žalobníka hledati takúžto frejieřku, jakožto tato byla, ješto jie pyče, ač jie hledati bude. 76

XI. Teď žalobník mluví k Neščestí a je zase hanie a praví, že nenie na něm a v něm nic dobrého, aniž se na něm kto co dobrého dočaká. A že pro ně jest rozličně v sirobu poddán a že by je rád haněl, ale pro rozličnú věc jeho haněti nesmie. Avšak pro to vždy žalobník lkáti, truchleti a smútiti se chce pro svú chot a téj s myslí spustiti nemiení. 100

XII. Teď Neščestie opět odmlouvá k žalobníkovi a jemu rozumem dovozuje, že choti své želeti nemá, a kterak častokrát muž, panna, paní své cti dlúho hájivši upadne v hanebnost. A potom vypravuje, že podobný pláč každému člověku pro podobnú věc jest odpuščen. A k tomu potom vypravuje, proč jest ho jeho choti zbavilo. A potom jemu vypravuje rozličné příčiny rozličné milosti, a zvláště čtyři přirozenie lidské, jimž člověk jest milostí poddán anebo nepoddán tělesně, a co z těch všech milostí naposledy pocházie a kterak milosti zniknutí má, ktož jí jest osidlán. A potom, co toho naposledy potýká, ktož se s světskú milostí obierá, a čím jest zavázán k světu. 107

XIII. Teď opět žalobník rozličnú řečí se opakuje proti Neščestí, jemu přimlívaje a tieže jeho, co jest ono aneb odkad jest; a mezi tím jemu opět hrubě přimlívá. A potom žalobník jako túže na Neščestie k Bohu řeč svú pokornú vydává. 132

XIV. Teď Neščestie vypravuje v podobenstvie žalobníkovi, co jest ono a odkad jest a kteraké postavy a co jest jeho moc a kde se jest vzalo a odkad jest pošlo; a kterak Římené někdy Neščestie vypravovali aneb kterakú mu postavu byli dali. 137

XV. Teď žalobník opět k Neščestí hrubě mluví rozličnú svú řečí a jemu z jeho zlosti velmi přimlívá, dáváje jemu příklady s dovozením Písma, že zatraceno býti má pro svú zlost a pro své zlé činy; a že proto vždy žalobník svého smutka a své kletby nechati nechce, než vždy na ně volati a je klnúti. 147

XVI. Teď opět Neščestie žalobníku přimlívá a rozličným důvodem a řečí jemu vypravuje, kterak žádného súditi nemá. A že proto, že jest jeho zbavilo jeho frejčky, měl by více děkovati Bohu a Neščestí, nežli se hněvati. A kterak jeho přirovnati chce k někaké soše Nabochodonozorově, jenž modla byla, a co toho potýká, ktož smutek a hoře z srdce pro tělesnú milost nevypustí. A kterak staří pohané měli sú dvanáct modl, jenž jim bohy byli přezděli. A potom, kterak žádný člověk žádným uměním, kterézkoli jest, Neščestie prázdnen býti nemóz. A dokonávaje kapitolu vypravuje obyčeje a přirozenie rozličná rozličných lidí, tak ok ctnostem jako k zlostem. 158

Poznámky	187
Literatura	196
Slovníček	199
Seznam obrazových příloh	210
Obrazová příloha	za str. 212
Tkadleček a české umění jeho doby (Karel Stejskal)	213